

den uden samtidig at overtage varetagelsen af anklagemyndighedens virksomhed.

I visse tilfælde kan dele af et sagsområde overtages. Det drejer sig om de sagsområder, der er angivet i lovforslagets § 2, stk. 3. I beskrivelsen af de pågældende sagsområder er nærmere angivet, hvilke dele der kan overtages særskilt.

Forslagets § 4 indeholder en bestemmelse om, at regeringen og landsstyret kan aftale, at sagsområder, som ikke fremgår af bilaget, men som alene vedrører grønlandske anliggender, kan overtages af Grønlands Selvstyre. I modsætning til den nuværende hjemmestyrelov er det ikke et krav, at overtagelse af sagsområder, som ikke fremgår af bilaget, sker ved lov.

Der er en række mindre sagsområder, som ikke er medtaget i bilaget. Det drejer sig bl.a. om sagsområderne vagtvirksomhed, hittegods, spillekasinoer, offentlige forlystelser, indsamlinger, handel med brugte genstande, elektronisk signatur og de resterende dele af de civile beredskabsopgaver. I det omfang Grønlands Selvstyre ønsker at overtage sådanne sagsområder, vil det kunne ske i henhold til aftale efter forslagens § 4.

Hensynet til rigsfællesskabet samt særlige bestemmelser i grundloven bevirker, at visse sagsområder efter regeringens opfattelse må forblive hos rigsmyndighederne. Der henvises til pkt. 4.5 nedenfor.

Grønlandsk overtagelse af sagsområder omfattet af lovforslaget forberedes i fællesskab mellem de grønlandske myndigheder og rigsmyndighederne med henblik på at afklare administrative og praktiske spørgsmål i forbindelse med overtagelsen. I den forbindelse vil det bl.a. kunne overvejes, om der på enkelte områder er spørgsmål, som bør gøres til genstand for samarbejdsaftaler eller anden form for koordination mellem de grønlandske myndigheder og rigsmyndighederne. Det gælder f.eks. med hensyn til praktisk samarbejde mellem myndighederne og med hensyn til bl.a. spørgsmål om, hvorvidt grønlandske eller danske regler skal finde anvendelse på et retsforhold med tilknytning til både Grønland og Danmark.

Der kan i forbindelse med den almindelige samfundsmæssige – herunder teknologiske – udvikling tænkes i fremtiden at opstå nye sagsområder, der i dag ikke er genstand for nogen retlig regulering mv. Hvis et sådant nyt sagsområde kan anses for at udgøre en naturlig bestanddel af et sagsområde, der allerede er overtaget i medfør af §§ 2-4, vil det nye sagsområde som udgangspunkt også skulle anses for overtaget af Grønlands Selvstyre. I modsatte tilfælde vil sagsom-

rådet eventuelt kunne overtages på grundlag af en ny aftale efter § 4.

Om den samlede ordning for Grønlands Selvstyres overtagelse af sagsområder, der foreslås med dette lovforslag, bemærkes mere overordnet følgende:

En gennemførelse af lovforslaget vil medføre, at Grønlands Selvstyre vil kunne få den lovgivende og udøvende magt inden for en meget lang række sagsområder, herunder inden for centrale og grundlæggende områder som retsplejen og kriminalretten samt formueretten og familieretten. Hertil kommer, at der med lovforslaget skabes grundlag for, at Grønlands Selvstyre opretter domstole med den dømmende magt i Grønland.

Der lægges dermed op til en meget vidtgående og principiel ordning med hensyn til den almindelige kompetencefordeling inden for riget.

Når sagsområder er overgået til Grønlands Selvstyre, vil der således i Grønland og i Danmark kunne udvikle sig forskellige retstilstande på alle de områder, der bliver grønlandske anliggender, herunder på områder af central og grundlæggende betydning for borgerne, som f.eks. kriminalretten, retsplejen og den almindelige formueret.

En så vidtgående og principiel ordning, som lovforslaget lægger op til, hviler på det tætte historiske og kulturelle fællesskab, der er mellem Grønland og Danmark – herunder de fælles traditioner med hensyn til grundlæggende retsprincipper, lovgivning og forvaltning – og på, at kompetencen derfor vil være hos myndigheder, der er knyttet til samme grundlæggende retsprincipper mv. som rigsmyndighederne.

I overensstemmelse hermed bygger ordningen på en forudsætning om, at der i riget er fælles respekt for en kerne af grundlæggende værdier og principper, der er kommet til udtryk i rets- og lovgivningstradition.

Det betyder f.eks., at det med lovforslaget forudsættes, at der ved grønlandsk overtagelse af sagsområdet kriminalretten fortsat vil være bestemmelser, der i det væsentlige svarer til reglerne i den danske straffelovs kapitel 12 og 13 om henholdsvis forbrydelser mod den danske stats selvstændighed og sikkerhed og forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder mv.

4.2.1. Sagsområder omfattet af § 3, stk. 1

De sagsområder, der fremgår af bilagets liste I, overgår til Grønlands Selvstyre på tidspunkter, der fastsættes af selvstyret. Det drejer sig om a) arbejdsskadesikring, b) resterende områder under sundhedsområdet, c) færdselsområdet, d) formueretten, og e) dykkerområdet.